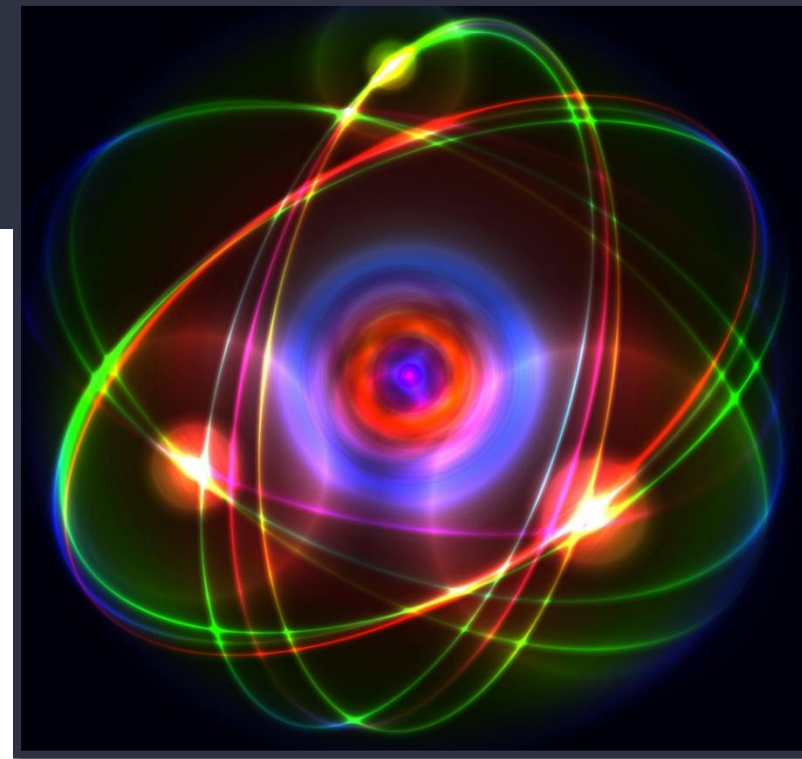

Сьогодні
18.10.2023

*Урок
№10*

Молекули. Атоми. Хімічний елемент

Сьогодні на уроці ми навчимося:

-давати визначення молекули,
атома, хімічного елемента;

-розрізняти молекули й атоми;

-характеризувати склад атома;

-називати хімічні елементи за
сучасною українською
номенклатурою і записувати їх
СИМВОЛИ.

Що таке речовини?

Як розрізнити речовини?

Що таке властивості речовин?

**Які властивості речовин ви
знаєте?**

Що таке агрегатний стан?

Куди зник цукор?

Найменші складові частинки, перестали триматися одна одної і почали переміщуватися у воді. Тому вода стала солодкою. Назва цих частинок – **молекули**.

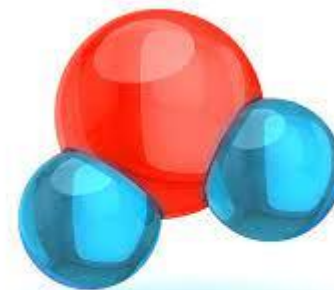
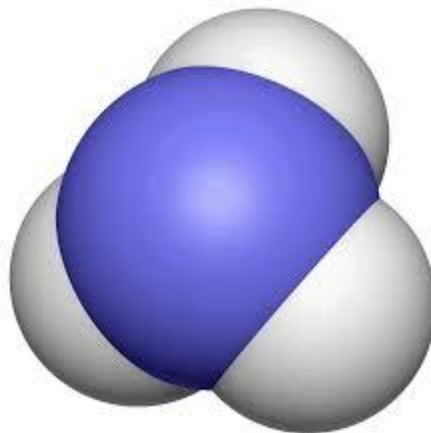
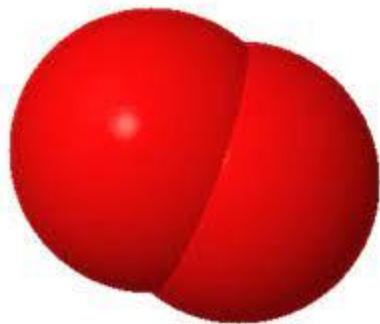

Молекула – це найменша частинка речовини, що має її властивості.

Молекули перебувають у безперервному русі.

При зміні агрегатного стану речовини, змінюється взаємодія між молекулами.

А з чого складаються
молекули?

Атомно-молекулярне вчення – уявлення про існування двох видів найдрібніших частинок речовин - молекул та атомів.

Дж. Дальтон

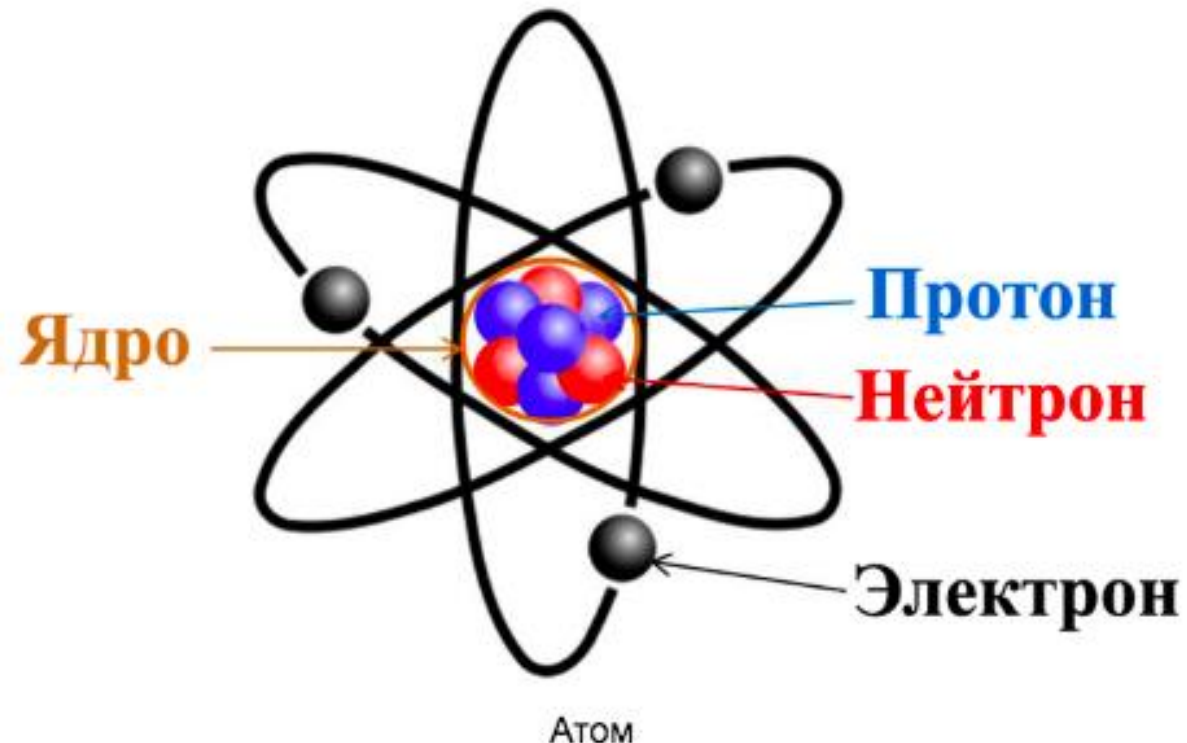

М.В.Ломоносов

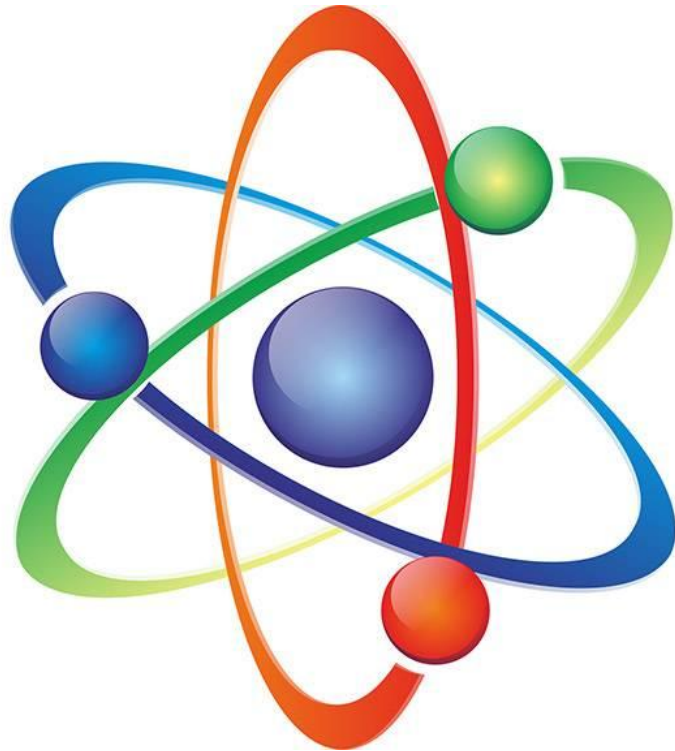

Основні
положення якого
були розроблені в
середині XVIII
століття.

Атом - найдрібніша частинка речовини, що складається з позитивно зарядженого ядра і негативно заряджених електронів.

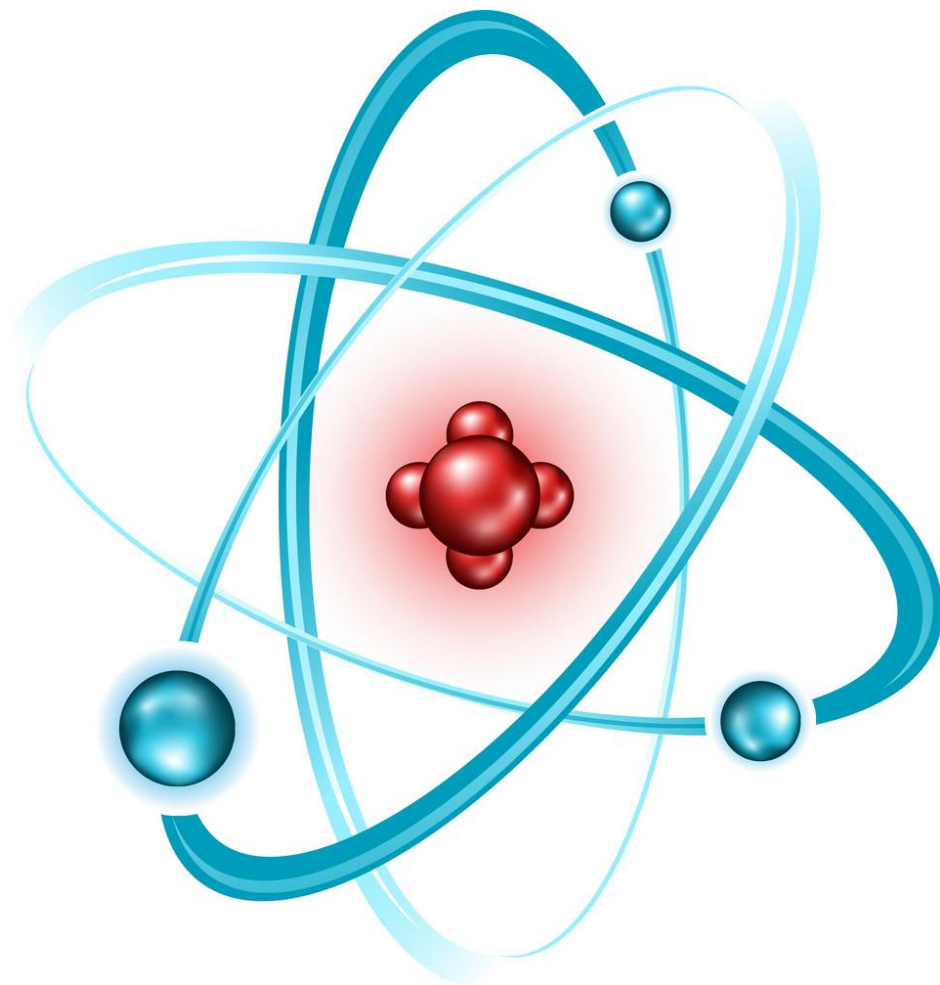

Назва **«атом»** походить від давньогрецького слова **«неподільний»**. У цьому є доля істини: під час фізичних і хімічних явищ поділ атомів на менші частинки не відбувається.

У крапці, поставленій графітовим
стержнем олівця на папері, атомів
більше, ніж зірок у галактиці.

У наш час відомо про існування 20
мільйонів речовин.
Всі ці речовини утворюють атоми
близько 100 видів.

Атоми з однаковим зарядом ядра
дістали назву **хімічного елемента**.

Молекули

Хімічний елемент – це вид атома з певним зарядом ядра.

Хімічні елементи розміщені у періодичній системі Д.І.Менделєєва.

ПЕРІОДИЧНА СИСТЕМА ХІМІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ Д. І. МЕНДЕЛЄВА

Період	ГРУПИ ЕЛЕМЕНТІВ																VIII			
	I	II	III	IV	V	VI	VII													
1	H Водень 1,0079 Гідроген								He Гелій 4,0028								Порядковий номер		Символ	
2	Li Літій 6,941	Be Берилій 9,01218	B Бор 10,811	C Вуглець 12,011	N Азот 14,007	O Кисень 15,999	F Фтор 18,998	Ne Неон 20,179								Відносна атомна маса	Назва простого речовини	Назва елемента систематична		
3	Na Натрій 22,990	Mg Магній 24,305	Al Алюміній 26,982	Si Силіцій 28,085	P Фосфор 30,974	S Сірка 32,066	Cl Хлор 35,453	Ar Аргон 39,948												
4	K Калій 39,098	Ca Кальцій 40,078	Sc Скандій 44,956	Ti Титан 47,88	V Ванадій 50,942	Cr Хром 51,996	Mn Манган 54,938	Fe Залізо 55,847	Co Кобальт 58,933	Ni Нікель 58,69										
5	Cu Мідь 63,546	Zn Цинк 65,38	Ga Галій 69,723	Ge Германій 72,59	As Арсен 74,922	Se Селен 78,96	Br Бром 79,904	Kr Криптон 83,80												
6	Rb Рубідій 85,468	Sr Стронцій 87,62	Y Ітрій 88,906	Zr Цирконій 91,224	Nb Ніобій 92,906	Mo Молибден 95,94	Tc Технецій 98,906	Ru Рутеній 101,07	Rh Родій 102,91	Pd Паладій 106,42										
7	Ag Срібло 107,87	Cd Кадмій 112,41	In Індій 114,82	Sn Станум 118,71	Sb Смбіій 121,75	Te Телур 127,60	I Йод 126,90	Xe Ксенон 131,29												
8	Cs Цезій 132,91	Ba Барій 137,33	*La Лантан	Hf Гафній 178,49	Ta Тантал 180,95	W Вольфрам 183,85	Re Реній 186,21	Os Осмій 196,2	Ir Ірідій 192,22	Pt Платина 195,09										
9	Au Золото 196,97	Hg Ртуть 200,59	Tl Талій 204,38	Pb Плюмбум 207,2	Bi Вісмут 208,98	Po Полоній (209)	At Астат (210)	Rn Радон (222)												
10	Fr Францій 223	Ra Радій 226,02	**Ac Актиній	Rf Резерфордій 261	Db Дубній 262	Sg Сінборгій 266	Bh Борій (264)	Hs Гасій (265)	Mt Майтнерій (266)	Ds Дармштадтій (271)										
11	Rg Рентгеній (280,16)	Cn Коперніцій (283,17)	Uut Уунунтрий (284,18)	Fl Флеровій (289,19)	Uup Уунунпентій (288,19)	Lv Лівенбергій (293)	Uus Уунунсептій (294)	Uuo Уунуноктій (294)												
	RO	RO	RO₂	RO₂	RO₂	RO₂	RO₂	RO₂								RO₂				
	RE	RE	RE₂	RE₂	RE₂	RE₂	RE₂	RE₂								RE₂				
	La Лантан	Pr Прометій	Nd Неодим	Pm Прометій	Sm Самарій	Eu Європій	Gd Гадоліній	Tb Тербій	Dy Диспродій	Ho Голандій	Er Ербій	Tm Тулій	Yb Йттербий	Lu Лютецій						
	Th Торій	Pa Празмій	U Уран	Np Нептуній	Pu Плутоній	Am Америцій	Cm Курчатовій	Bk Беркелій	Cf Каліфорній	Es Ейнштейній	Fm Фермій	Md Мейтнерій	No Нобелій	Lr Лоренцій						

Вчені сперечалися як записувати хімічні елементи.

Символи хімічних елементів запропонував шведський хімік Й.Берцеліус.

Символи хімічного елемента – це позначення елемента на письмі першою або двома літерами з його латинської назви.

Сьогодні
18.10.2023

Запишіть символи та назви
хімічних елементів, що
починаються з однієї й тієї самої
літери.

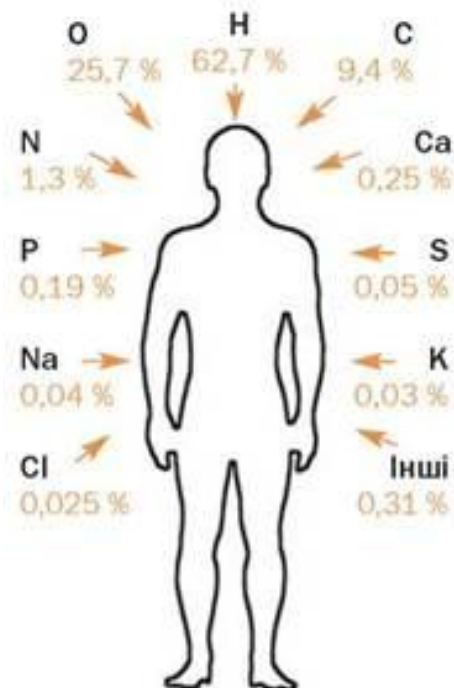
Сьогодні

Назви відомих вам речовин, до складу яких входять атоми Гідрогену та Карбону.

(Водень, вода, вуглекислий газ, чадний газ).

А ви знаєте, що наше з вами тіло складається з хімічних елементів?

Земна кора теж містить хімічні елементи.

Як слід розрізняти поняття
«атом» і «хімічний елемент»?

Що таке молекула?

Чи змінюється молекула під час
зміни агрегатного стану?

Як довести, що молекули
рухаються?

Із запропонованих сполук H_2O , He , HNO_3 , HgO , NH_3 , H_2SO_4 , NaOH випишіть формули речовин, до складу яких входять атоми Гідрогену.

Молекула - подільна частинка?

Атом - найдрібніша хімічно неподільна частинка речовини?

Йон - це нейтральна частинка?

Електрон - це аніон?

Катіон - це позитивний йон?

Заряд протона +1?

Маса нейтрона дорівнює 0?

Розташуйте символи хімічних елементів за
збільшенням заряду ядра атома:
Ba, C, Fe, F, Ca.

1	2	3	4	5
C	F	Ca	Fe	Ba

Сьогодні

Online завдання

Відскануй QR-код або
натисни жовтий круг!

1. Опрацювати параграф 10, вивчити визначення
2. З додаткових інформаційних джерел дізнайтеся як раніше позначали хімічні елементи.